

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' - תחומי בחירה ורוב תחומי
הפיקוח על הוראת לימודי ארץ ישראל וארכיאולוגיה

מדינת ישראל
משרד החינוך

הלימה תשפ"ו

מסמך זה כולל טבלת מיקוד ההוראה לבגרות בחטיבה העליונה ובה פירוט הנושאים להיבחנות בשנת הלימודים תשפ"ו. ההלימה מבוססת על תוכנית הלימודים – אך עם שינוי מסוים בחלוקת השעות. בתי הספר מחויבים ללמד את כל הנושאים בהלימה – הליבה, הבחירה והגישור. בתי ספר שמעוניינים ללמד יותר – יכולים לעשות זאת במסגרת א"יטופ כיתתי. התלמידים ילמדו גם את התקופות שלא נכללות במבחן הבגרות ויגישו עבודה על אתרים בנושא – ראו הנחיות לא"יטופ כיתתי. להלן ההלימה לשנת הלימודים תשפ"ו:

תוכן עניינים (ניתן ללחוץ למעבר לעמוד המתאים):

- א. מיקוד לבתי ספר אינטרניים 1
- יחידה ראשונה: ירושלים מראשיתה ועד לכיבוש הצלבני 1
- יחידה שנייה: ירושלים מהתקופה הצלבנית עד ימינו 2
- ב. מיקוד לבתי ספר שאינם זכאים להגיש הערכה חלופית ולנבחנים אקסטרניים שאלון: 12382 3

א. מיקוד לבתי ספר אינטרניים

יחידה ראשונה: ירושלים מראשיתה ועד לכיבוש הצלבני

נושאי ליבה מחייבים – 69 שעות

א. מיבוס ועד חורבן בית ראשון

- א. מיקומה ואיתורה של ירושלים בעת העתיקה - 8 שעות
- ב. ארץ-ישראל וירושלים בתקופת הברונזה - 9 ש'
- ג. ארץ-ישראל וירושלים בתקופת הברזל - ימי בית ראשון: הממלכה המאוחדת - 10 ש'
- ד. בירת ממלכת יהודה - ימי בית ראשון - הממלכה המפולגת - 9 ש'
- ה. חורבן בית ראשון - 2 שעות (צמצום ביחס לתוכנית הלימודים)

ה. ירושלים בתפארתה

- א. ירושלים - תהליכי שינוי והתפתחות - 7 ש'
- ב. הר הבית, המקדש, קדושת העיר וחיי היום-יום - 9 ש'

- ג. מערכת אספקת המים – 5 ש'
 ד. הנקרופוליס – עיר המתים – 5 ש'
 ה. המרד הגדול וחורבן הבית – 4 ש'

נושאי בחירה – 9 שעות

ו. התקופה הביזנטית

- א. ארץ ישראל בתקופה הביזנטית – שגשוג ופריחה – 4 ש'
 ב. ירושלים הביזנטית – עיר נוצרית – 5 ש'

נושאי גישור – 5 שעות

לגבי התקופות: שיבת ציון, התקופה ההלניסטית, התקופה החשמונאית, התקופה הרומית והתקופה הערבית – יש ללמד שיעורי גישור. לשיעורי הגישור יש להקדיש 5 שעות (1 שעה בעבור כל תקופה). השיעורים יעסקו בנושאים הבאים בכל תקופה:
 שיבת ציון: תואי חומות ירושלים בתקופה הפרסית.
 התקופה ההלניסטית: מצודת החקלא.
 התקופה החשמונאית: מראה העיר ותחומיה בתקופה החשמונאית.
 התקופה הרומית: אילנה קפיטולאנה.
 התקופה הערבית: קדושת ירושלים באסלאם.

יחידה שנייה: ירושלים מהתקופה הצלבנית עד ימינו

נושאי ליבה מחייבים – 41 שעות

יא. המאה ה-19

- א. תהליכים גיאופוליטיים במאה ה-19 והשפעתם על ארץ ישראל - 8 שעות
 ב. ירושלים משנה את פניה - 8 שעות
 ג. יהודים בירושלים - 4 שעות
 ד. "הרחיבי מקום אוהלך" - 11 שעות
 ה. תהליכים ביישוב היהודי - 10 שעות

נושאי בחירה – 38 שעות

יב. תקופת המנדט

- א. ירושלים בראי הציונות – 5 שעות
 ב. שינויים ותמורות בירושלים המנדטורית - 10 שעות
 ג. המאבק בבריטים בשלהי תקופת המנדט - 4 שעות

יג. מלחמת העצמאות

- א. ירושלים – עיר במלחמה ובמצור - 10 שעות

טו. ירושלים כעיר שחברה לה יחדיו

ב. התמורות בתחומי העיר ובמעמדה – 5 שעות

ג. שינוי פני העיר – 4 שעות

נושאי גישור – 4 שעות

לגבי התקופות: העיר המחולקת ומלחמת ששת הימים – יש ללמד שיעורי גישור. לשיעורי הגישור יש להקדיש ארבע שעות, שעתיים לכל נושא. השיעורים יעסקו בנושאים הבאים בכל תקופה: **העיר המחולקת**: המאבק על קביעת ירושלים כבירת מדינת ישראל בשנותיה הראשונות של המדינה וכנגד מגמת הבינאום (לאחר הקמת המדינה). **מלחמת ששת הימים**: מהלכי הקרב בירושלים במבט כללי (ללא פירוט האירועים בקרבות כמו בגבעת התחמושת).

ב. מיקוד לבתי ספר שאינם זכאים להגיש הערכה חלופית ולנבחנים

אקסטרניים שאלון: 12382.

בתי ספר שאינם זכאים להגיש הערכה חלופית, תלמידיהם יבחנו בבחינת בגרות חיצונית של מכון סאלד גם בשאלון 12281, וגם בשאלון 12382 בחינה זו תכלול את הנושאים הבאים: ירושלים מראשיתה ועד התקופה הצלבנית; צפון הארץ; מישור החוף; ההר המרכזי והבקעה.

מחובתם של בתי ספר אלו ליצור קשר עם הפיקוח במהלך חודש ספטמבר 2024.

שימו לב!!

המיקוד להלן אינו מתייחס לבתי ספר שכותבים שאלונים בית ספריים.

להלן המיקוד לשאלון זה:

1. ירושלים בתקופותיה הקדומות- לפי המיקוד המופיע לעיל.

2. יחידות אזוריות לפי [המיקוד בקישור זה](#).